

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil				
Materia	Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil			
Código	O05G110V01205			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Puente Carracedo, Hipólito			
Profesorado	Iglesias Sarmiento, Valentín Puente Carracedo, Hipólito			
Correo-e	hpuente@cop.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia proporciona ao futuro docente un coñecemento detallado sobre o proceso de aprendizaxe dos seus alumnos/as e a forma de melloralo mediante procedementos de instrución axeitados.			

Competencias de titulación	
Código	
A2	Capacitar os docentes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
A3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
A4	Proporcionar ás alumnas e aos alumnos recursos para fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
A5	Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
A6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
A7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia
A10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B6	Capacidade de xestión da información
B7	Resolución de problemas
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
B13	Razoamento crítico
B15	Aprendizaxe autónoma
B16	Adaptación a novas situacións

Competencias de materia		
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Coñecer as características dos estudantes de infantil así como os seus contextos coa finalidade de estimular e potenciar o desenvolvemento persoal de nenos e nenas.	A2 A3 A6	B1 B8 B12
Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe.	A4	B1 B2 B8 B12
Dominar os coñecementos necesarios para comprender o desenvolvemento da personalidade dos estudantes de infantil.	A2 A6	B1 B12 B13
Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 0-6 no contexto familiar, social e escolar.	A4	B1 B2
Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación en psicoloxía do desenvolvemento na idade infantil.	A2 A3	B2 B3 B6 B8
Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula de infantil.	A2	B1
Promover o traballo autónomo e en equipo coa finalidade de mellorar o logro académico e desenvolver estratexias que permitan posteriormente participar na mellora dos procesos de desenvolvemento a través das prácticas educativas.		B3 B9 B11 B15
Promover o traballo cooperativo e o traballo autónomo que permita deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe con outros docentes e profesionais.	A2 A7 A10	B6 B7 B8 B9 B11
Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación en psicoloxía da educación.	A2 A10	B2 B8 B15 B16
Crear e manter lazos de comunicación coa familia para incidir eficazmente no proceso educativo.	A10	B11 B16
Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias.	A2	B1 B2
Deseñar e materializar espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade.	A3	B11
Promover no grupo a aceptación de normas e o respecto aos demais.	A5	B11
Coñercer, deseñar e aplicar técnicas para identificar disfuncións na aprendizaxe.	A6	B1 B7 B8
Coñecer e deseñar situacións de aprendizaxe susceptibles de optimizar: o desenvolvemento de aspectos perceptivo-motrices; a linguaxe oral receptiva e expresiva; unha autoestima positiva e equilibrio emocional.	A2 A4 A5 A6	B3 B11

Contidos	
Tema	
1.Paradigmas e concepcións teóricas sobre a aprendizaxe e a aprendizaxe escolar.	Contribucións do condutismo á explicación dos procesos de aprendizaxe. Aprendizaxe por observación: a teoría social cognitiva. Aportacións do procesamento da información A teoría sociocultural de Vygotsky. A teoría de Bruner e a construción do coñecemento A teoría da aprendizaxe significativo de Ausubel. A concepción construtivista da aprendizaxe escolar.
2. Contextos e factores condicionantes da aprendizaxe na idade infantil.	Ámbitos educativos nas sociedades desenvolvidas. O contexto familiar. Funcións psicolóxicas e educadoras da familia. A interacción familia-escola. Programas de formación de pais. O contexto escolar. Características das prácticas educativas escolares. Factores persoais, contextuais e relacionais que favorecen a apredizaxe na escola. O profesor/a: elemento clave da aprendizaxe dos alumnos/as. O alumno/a: axente, protagonista e responsable da aprendizaxe. Os contidos. Outros ámbitos educativos. Os mass media como instrumentos educativos.

3.Procesos de aprendizaxe na idade infantil.	Natureza, estrutura e formulacións teóricas sobre a intelixencia. Procesos e estratexias cognitivas e metacognitivas. Implicacións na aprendizaxe escolar. Avaliación e mellora das habilidades cognitivas.
4.Procesos afectivos e motivación académica na idade infantil.	Autoconcepto: formación e relación co rendemento académico. Emocións e aprendizaxe escolar. A motivación do estudiante e a aprendizaxe escolar. Estratexias motivacionais.
5.Interacción alumno-alumno e profesor-alumno na educación infantil.	Estilos de ensino e efectividade docente. Relacións profesor-alumno: representacións, expectativas e interacción. A mediación instrucional. Interacción entre alumnos e aprendizaxe escolar.
6.TICs e aprendizaxe na etapa infantil.	O uso das TICs e a aprendizaxe escolar. O uso das TICs e a instrución.
7. Métodos e procedementos de investigación en Psicoloxía da Educación.	Importancia da investigación nesta disciplina. Métodos de investigación Técnicas de investigación.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	9.5	0	9.5
Presentacións/exposicións	10	25	35
Actividades introdutorias	6	0	6
Traballos tutelados	11	27.5	38.5
Titoría en grupo	10	25	35
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	9	11
Cartafol/dossier	5	10	15

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directoras dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Presentacións/exposicións	Exposición, por grupos, diante do grupo mediano, e despois por escrito ao profesor, dos resultados da valoración de tres alumnos/as de educación infantil (3, 4 e 5 anos), utilizando probas adaptadas a este alumnado co obxecto de detectar posibles causas das dificultades de aprendizaxe que poida manifestar un alumno/a e actuar en consecuencia.
Actividades introdutorias	Actividades dirixidas a tomar contacto e recoller información do alumnado e presentación da materia.
Traballos tutelados	O estudante presenta no grupo pequeno oralmente, e logo ao profesor por escrito, exercicios adaptados ao alumnado de educación infantil, elaborados a partir das lecturas propostas polo profesor
Titoría en grupo	O estudante presenta no grupo clase, aspectos dos contidos da materia, previamente preparados, utilizando material proporcionado polo profesor, ademais das aportacións persoais que poida realizar o estudante, utilizando a bibliografá suxerida.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Completando a titoría en grupo, na titoría individual asesorarase ao alumnado en todos aqueles aspectos nos que lle xurdan dúbidas ao deselvover o traballo individual. Proporáselle que leve un cartafol do seu traballo persoal que será revisado tanto na titoría en grupo como na individual.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Presentacións/exposicións	Exposición, por grupos, diante do grupo mediano, e despois por escrito ao profesor, dos resultados da valoración de tres alumnos/as de educación infantil (3, 4 e 5 anos), utilizando probas adaptadas a este alumnado co obxecto de detectar posibles causas das dificultades de aprendizaxe que poida manifestar un alumno/a e actuar en consecuencia.	20
Traballos tutelados	O estudante presenta no grupo pequeno oralmente, e logo ao profesor por escrito, exercicios adaptados ao alumnado de educación infantil, elaborados a partir das lecturas propostas polo profesor.	20
Titoría en grupo	O estudante presenta no grupo clase, aspectos dos contidos da materia, previamente preparados, utilizando material proporcionado polo profesor, ademais das aportacións persoais que poida realizar o estudante, utilizando a bibliografá suxerida.forma oral ou escrita.	10
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Probas para avaliación das competencias que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta extensa.	30

Cartafol/dossier	O estudante presenta, oralmene no grupo pequeno, e por escrito ao profesor, evidencias de cal foi o seu traballo con relación aos contidos da materia e e súa participación nos traballos de grupo.	20

Outros comentarios sobre a Avaliación

Na convocatoria de Xullo, unicamente se avaliarán as competetencias ou actividades non superadas na convocatoria correspondente ao seu cuadrimestre.

No caso de que algún estudante non poida ser obxecto dunha avaliación continua, nin o seu traballo poida ser titorizado polo docente, realizará unha proba sobre os contidos teóricos, que suporá o sesenta por cento da cualificación final, e outra sobre os contidos prácticos, que representará o corenta por cento da cualificación final. Para superar a materia será preciso que en cada unha das partes (teórica e práctica) acade un cincuenta por cento da cualificación establecida para cada parte.

No seguinte enlace pódese consultar día/hora/lugar do examen (apartado *datas exames*):

http://webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php

Bibliografía. Fontes de información

REFERENCIAS BIBLIOGRÁFICAS :

Básicas

Coll, C., Palacios, J. e Marchesi, A. (comps.) (2001). *Desarrollo psicológico y educación: Vol. II. Psicología de la Educación Escolar* (2ª ed.). Madrid: Alianza Editorial.

Feldman, J.R. (2000). *Autoestima ¿cómo desarrollarla?. Juegos, actividades, recursos, experiencias creativas...* Madrid: Narcea.

Baque, M. (2001), *600 juegos previos a la lecto-escritura*. Barcelona, CEAC.

González-Pienda, J.A., González, R., Núñez, J.C. e Valle, A. (2002). *Manual de Psicología de la Educación.* Madrid: Pirámide.

Complementaria

Alonso, J. (1997). *Motivar para el apren*dizaje. Barcelona;Edebé.

Arranz, E. (coord.) (2004). *Familia y desarrollo psicológico*. Madrid: Pearsons Prentice Hall.

Beltrán, J. (1993). *Procesos, estrategias y técnicas de aprendizaje*. Madrid: Síntesis.

Beltrán, J. e Bueno, J.A. (1995). *Psicología de la Educación*. Barcelona: Boixareu Universitaria.

Beltrán, J., Moraleda, M., Alcañiz, E., G. Calleja, F. e Santiuste, V. (1995). *Psicología de la educación*. Madrid: EUDEMA.

Bueno, J.A. e Castanedo, C. (Coord.) (2001). *Psicología de la educación aplicada* (2ª ed.). Madrid:CCS.

Coll,C (Coord.) (1998). Psicología de la Educación. Barcelona: Ediuoc.

Coll, C., Palacios, J. e Marchesi, A. (comps.) (1994). *Desarrollo psicológico y educación: Vol. II. Psicología de la Educación* (octava reimpresión). Madrid: Alianza.

González, E. e Bueno, J.A. (Coord.) (2004) *Psicología de la Educación y del Desarrollo en la Edad Escolar*. Madrid: CCS.

González-Herrero, M.E., López, O. e Prieto, M.D. (2003) *Psicología de la Educación*. Murcia: Universidad de Murcia. ICE.

González-Pienda, J.A., Núñez, J.C., Álvarez, L. e Soler, E (Coord.) (2002). *Estrategias de aprendizaje*. Madrid: Pirámide.

Del Barrio, M.V. (2002). *Emociones Infantiles. Evolución, evaluación y prevención*. Madrid: Pirámide.

Elias, M.J., Tobias S.E. e Friedlander B.S. (1999). *Educar con inteligencia emocional*. Barcelona: Plaza y Janés.

Lantieri, L. (2009). *Inteligencia emocional infantil y juvenil. Ejercicios para cultivr la fortaleza interior en niños y jovenes*. Madrid: Santillana.

Martín, C. (1999). *Psicología del desarrollo y de la educación en la edad escolar*. Madrid: Librería pedagógica.

Mayer, R.E. (2004). *Psicología de la Educación:Vol.II. Enseñar para un aprendizaje signficativo*. Madrid: Pearson Prentice Hall

Moraleda, M. (1992) (coord.). *Psicología en la Escuela Infantil*. Madrid: EUDEMA.

Pozo, J.I. (1996). *Aprendices y maestros: la nueva cultura del aprendizaje*. Madrid: Alianza.

Puente Carracedo, H. (1997)**.** *Autoestima e aprendizaxe -unha aportación a través do debuxo*. Vigo: Ir Indo Edicións.

Puente Carracedo, H. (2003)**.** *A autoestima no ensino unha resposta práctica ó fracaso escolar***-**. Vigo: Nosa Terra.

Sampascual, G. (2001). *Psicología de la Educación*. Madrid: UNED.

Santrock, J.W. (2002). *Psicología de la Educación*. México: McGraw-Hill.

Sastre Vilarrasa,G. e Moreno Marimon, M.(2002). *Resolución de conflictos y aprendizaje emocional*. Barcelona: Gedisa Editorial.

Sprinthall, N.A., Sprinthall, R.C. e Oja, S.H. (1996). *Psicología de la Educación*. (6ª ed.). Madrid: McGraw-Hill.

Trianes, M.V. e Gallardo, J.A. (coord.) (2004). *Psicología de la educación y del desarrollo en contextos escolares*. Madrid: Pirámide.

Woolfolk, A.E. (1996). *Psicología Educativa* (6ª ed.). México: Prentice-Hall.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Psicoloxía: Fundamentos psicolóxicos da intervención temperá/O05G110V01304
Psicoloxía: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta/O05G110V01402
Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/O05G110V01305

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/O05G110V01104